

Aktuell information

Fråga: Kan man tala om *tidsenlig information på webben*? Vårt företag vill informera om nyheter på vår webbplats, och på finska står det *ajankohtais-ta tietoa*.

Tidsenlig innebär något som är typiskt för en viss tidsperiod, t.ex. *skådespelarna bar tidsenliga kläder i pjäsen*. Ersätt *tidsenlig* med **aktuell**, dvs. *aktuell information*.

Björnen Paddington

Fråga: Jag undrar vad *Karhuherra Paddington* heter på svenska?

På svenska heter han **Björnen Paddington**. Björnen förekommer i en serie barnböcker skrivna av Michael Bond och illustrerade av Peggy Fortnum (Margaret Nuttall-Smith). I det engelska originalet heter björnen *Paddington Bear*.

Flera nya ledamöter

Fråga: Hur böjs *ledamot*?

Ledamot böjs (*en*) *ledamot*, *ledamoten*, (*flera*) *ledamöter*.

Sommartida

Fråga: Varifrån kommer efterleden *-tida* i ord som *sommartida* och *vintertida*?

Enligt Svenska Akademiens ordbok är efterleden *-tida* i sammansättningar (t.ex. *fordomtida* och *sentida*) ett adjektiv *tida* som i denna ställning har betydelsen 'som tillhör eller har avseende på en viss, av förleden angiven tid eller period'.

Stora tal

Fråga: Hur skriver man ut tal i löpande text: 5 456 euro eller 5456 euro?

Stora tal som skrivs med siffror delas upp i tresiffriga grupper räknat från höger (Svenska skrivregler 11.2.1). Det blir alltså 5 456 euro med mellanrum. Observera att detta inte gäller årtal, som alltid skrivs ihop: 1963, 2800 f.Kr.

Inte längre

Fråga: Jag skulle vilja fråga om användningen av *inte längre* och *inte mera*. Är de helt synonyma? Exempel: *Om hon inte hade köpt huset skulle det inte längre/inte mera existera*.

Vi rekommenderar uttrycket *inte längre*. Uttrycken är visserligen synonyma, och båda tas upp t.ex. i Svensk ordbok, men en titt på webben visar att *inte längre* är mycket vanligare. I Göteborgs universitets språkbank (www.spraakbanken.gu.se) hittar vi inte ett enda klart fall av *inte mera* i denna betydelse. Strängt taget är det också mer logiskt att använda *inte längre*, eftersom det är fråga om tid.

Kollega

Fråga: Hur lyder pluralformen av ordet *kollega*? Jag har hört både *kolleger* och *kollegor*.

Såväl *kolleger* som *kollegor* är korrekta former.

Inom området

Fråga: Vilken preposition ska användas tillsammans med ordet *område*? Blir det *i*, *inom* eller *på*?

Alla de tre prepositionerna *i*, *inom* och *på* används tillsammans med ordet *område*, men det finns vissa betydelseskilnader. Prepositionen *i*

används oftast om ett konkret geografiskt område: *de bor i samma område*. Prepositionen *inom* används däremot mest om ett abstrakt område: *inom det kulturella området*. Också *på* används ofta om ett abstrakt område, men det kan dessutom användas konkret: *en stor lekpark på området Lindbacka*.

Fanklubb

Fråga: Jag undrar om det finns ett svenskt ord för det engelska fanclub.

Ordet *fanklubb* finns faktiskt med i Svenska Akademiens ordlista. Givetvis används också den engelska stavningen mycket på svenska.

Chefredaktör och huvudredaktör

Fråga: Vad är det för skillnad på en chefredaktör och en huvudredaktör?

När det är fråga om en tidning eller tidskrift används i allmänhet beteckningen *chefredaktör*, men när det gäller bokverk är *huvudredaktör* den gängse beteckningen. Tidigare användes *huvudredaktör* också när det var fråga om tidningar och tidskrifter.

Kulörtvätt

Fråga: Heter det *kulörtvätt* eller *kulört tvätt*? På nätet finns det belägg för vardera termen.

Kulörtvätt är den term som i allmänhet används och som tas upp i ordböcker. Det är därför bäst att använda den. *Kulört tvätt* är ingen term utan snarare en beskrivning.

Marxism-leninism

Fråga: Hur ska jag böja *marxism-leninism*: *marxism-leninismen* eller *marxismen-leninismen*?

Både *marxism-leninismen* och *marxismen-leninismen* används. Man kan tänka sig något slags

nyansskillnad i betydelsen. Säger vi *marxism-leninismen* tänker vi oss det hela som ett enhetligt begrepp, medan *marxismen-leninismen* kan tolkas som en kombination av två olika saker (bindestrecket betyder då 'och').

Det finns också ett uttryck *marxist-leninist*, och det kan inte gärna böjas på annat sätt än *marxist-leninisten*. I konsekvens med detta kan *marxism-leninismen* vara att föredra.

Kamratstöd

Fråga: Jag har problem med att översätta ordet *vertaistukihenkilö* till svenska.

Vertaistukihenkilö kan översättas med *kamratstöd* (som ju också används som svensk motsvarighet till *vertaistuki*). Ex.: *Många medlemmar ställer upp som kamratstöd*. Naturligtvis kan vi också använda *stödperson*.

Svanmärkt

Fråga: Vad ska vi kalla en produkt som fått det nordiska miljömärket *Svanen*? Blir det *svanmärkt* eller *svanenmärkt*?

Liksom Språkrådet i Sverige rekommenderar vi *svanmärkt*. Substantiv som utgör förled i sammansättningar böjs normalt inte i bestämd form. Det heter ju t.ex. *ringmärkt* och *prismärkt*.

Vinterkriget

Fråga: Ska *vinterkriget* skrivas med stor eller liten bokstav?

Det finns en regel som säger att historiska händelser och perioder ska skrivas med liten bokstav (Svenska skrivregler 8.20). Därför blir det *vinterkriget*, *andra världskriget*, *franska revolutionen*, *stenåldern*, *medeltiden*, *romarriket* osv.

Om förledet är ett egennamn används dock stor bokstav: *Versaillesfreden*.